

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

NECATİ YILMAZ v. TÜRKİYE

(Başvuru no. 15380/09)

KARAR

STRASBOURG

12 Şubat 2013

İşbu karar AIHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşmiştir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

Necati Yılmaz v. Türkiye davasında,

Başkan

Guido Raimondi,

Yargıçlar

Danutė Jočienė,

Peer Lorenzen

Dragoljub Popovic,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque,

ve Daire Yazı İşleri Müdürü Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire), 22 Ocak 2013 tarihinde yapılan müzakereler sonrasında aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (15380/09 No.lu) dava, Türk vatandaşı olan, Necati Yılmaz'ın (başvuran), 29 Şubat 2009 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi-AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurudan ibarettir.

2. Başvuran, Trabzon'da görev yapan avukat N. Çelik tarafından temsil edilmektedir. Türk Hükümeti (Hükümet) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

3. AİHM, 9 Haziran 2010 tarihinde başvuruyu Hükümet'e bildirmeye karar vermiştir. Ayrıca, Sözleşme'nin 29. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, Daire'nin bu şikâyetlerin kabul edilebilirliği ve esası hakkında birlikte karar vereceği bildirilmiştir.

OLAY ve OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

4. Başvuran 1963 yılında doğmuş olup, Trabzon'un Araklı ilçesinde ikamet etmektedir.

5. Başvuran tavukkarası hastalığına bağlı olarak yüzde 80 görme kaybından muzdariptir.

A. Başvuranın Yakalanması ve Ardından Hakkında Düzenlenen Tıbbi Raporlar

6. 7 Nisan 2007 tarihinde saat 23.00 sıralarında, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan yeni bir yol açılış törenine katılmak amacıyla Araklı'ya varmıştır.

7. Başbakan Erdoğan'ın halka yaptığı konuşmanın ardından, başvuran kamusal alanda Başbakana hakaret ettiği iddiasıyla yakalanmıştır.

8. 8 Nisan 2007 tarihinde üç polis memuru tarafından olaya ilişkin olarak tutulan tutanaklardan, başvuranın 7 Nisan 2007 tarihinde saat 23.15 sıralarında Başbakana hakaret ettiği iddiasıyla, Başbakanlık koruma görevlileri tarafından yakalandığı ve bir araçla Araklı Emniyet Müdürlüğüne götürüldüğü anlaşılmıştır.

9. 8 Nisan 2007 tarihine kafasına aldığı darbelerden şikâyetçi olan başvuran, Araklı Devlet Hastanesinde sağlık kontrolünden geçirilmiştir.

10. Yapılan doktor muayenesi neticesinde, başvuranın sağ kulağında 1 cm'lik bir sıyrık, sağ elmacık kemiği bölgesinde hassasiyet, boynun sağ tarafında bölgesel düzeyde kızarıklık, kafatasının sağ tarafında dokunmaya bağlı hassasiyet tespit edilmiştir.

11. 8 Nisan 2007 tarihinde saat sabah 02.00 sıralarında başvuran Trabzon Devlet Hastanesine götürülmüştür. Burada, doktor tarafından yapılan muayenede, başvuranın sağ kulağında hafif ödem ve kızarıklıklar tespit edilmiştir.

12. Aynı gün Cumhuriyet Savcısı tarafından ifadesi alınan başvuran, hakkındaki suçlamaları inkâr etmiştir. Başvuran, ayrıca Başbakanın yaptığı konuşmanın ardından bağırdığını ve “ *Boş ver bu anlattıklarını, bize fındık fiyatlarından bahset, herkes ondan sıkıntı çekiyor*” şeklinde protesto amaçlı sözler söylediğini kabul etmekle yetinmiştir. Başvuran, 19.[No.'lu] araç içerisinde Başbakanlık korumaları tarafından dövüldüğünden şikâyetçi olmuş, özellikle yüzünün sağ tarafına yumruk darbeleri ile vurulduğunu iddia etmiştir.

13. 8 Nisan 2007 tarihinde saat 17.00 sıralarında başvuran serbest bırakılmıştır.

14. 9 Nisan 2007 tarihinde, başvuran Trabzon Devlet Hastanesinde nörolojik muayeneden geçmiştir. 10 Nisan 2007 tarihinde düzenlenen tıbbi raporda, başvuranın kafatasında kırık bulunmadığı ve hayati tehlikesinin de olmadığı belirtilmiştir. Başvuran aynı zamanda bir oftalmolog tarafından da muayene edilmiştir. Yapılan muayenede, başvuranın gözlerinde kronik olarak muzdarip olduğu tavukkarası rahatsızlığı dışında herhangi bir anomali tespit edilmemiştir.

B. Başvuran Hakkında Yürütülen Ceza Soruşturması

15. Araklı Cumhuriyet Savcısı, başvuranın Başbakana hakaret eylemi nedeniyle cezalandırılmasını talep etmiştir.

16. 21 Ocak 2009 tarihinde, Araklı Sulh Ceza Mahkemesi başvuran hakkında beraat kararı vermiştir.

17. 20 Şubat 2009 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı bu karara karşı Yargıtay nezdinde temyiz başvurusunda bulunmuştur.

18. Bugün itibarıyla, dava halen Yargıtay önünde derdesttir.

C. Başvuranın Şikâyeti ve Yakalandığı Koşullara İlişkin Olarak Yürütülen Ceza Soruşturması

19. Bu arada başvuran, 11 Nisan 2007 tarihinde avukatı aracılığıyla vermiş oluğu dilekçe ile yakalanması sırasında sorumlu olan polis memurları hakkında kötü muamele iddiasıyla şikâyetçi olmuştur. Başvuran, Emniyet Müdürlüğüne ulaşınca kadar yol boyunca araç içerisinde, Başbakanlık korumaları tarafından kendisine yumruk atılarak dövüldüğünü iddia etmiştir.

20. Sırasıyla 19 Nisan 2007 tarihinde Araklı Cumhuriyet Savcılığı, 13 Temmuz 2007 tarihinde Of Cumhuriyet Savcılığı ve son olarak 23 Temmuz 2007 tarihinde Rize Cumhuriyet Başsavcılığı bu olaya ilişkin yetkisizlik kararı vermişlerdir.

21. Nihayet, Of Cumhuriyet Savcılığı, olay hakkında soruşturma yapma konusunda kendini yetkili görmüştür.

22. 15 Ağustos 2007 tarihinde, Of Cumhuriyet Savcılığı, İçişleri Bakanlığından 7 Nisan 2007 tarihinde Başbakanı korumakla görevli koruma memurlarının isimlerinin yer aldığı listeyi göndermesini istemiştir.

23. 3 Eylül 2007 tarihinde, Başbakanlık Koruma Şube Müdür Yardımcısı, başvuranı yakalayan koruma görevlilerinin kimliklerinin tespit edilmediğini belirtir cevabi yazıyı Of Cumhuriyet Savcılığına göndermiştir.

24. 11 Eylül 2007 tarihinde ise Of Cumhuriyet Savcılığı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığından 7 Nisan 2007 tarihinde Başbakanı korumakla görevli koruma memurlarının isimlerinin yer aldığı listeyi temin edip, göndermesini talep etmiştir.

25. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığından bir cevap alınamaması üzerine, Of Cumhuriyet Savcılığı 27 Kasım 2007 tarihinde aynı talebini Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığına yönlendirmiştir.

26. Bu arada Of Cumhuriyet Savcılığı herhangi bir cevap alamamıştır.

27. 25 Aralık 2007 tarihinde, Of Cumhuriyet Savcılığı Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığından 27 Kasım 2007 tarihli talebine bir cevap vermesini istemişse de; talebi neticesiz kalmıştır.

28. 9 Temmuz 2008 tarihinde, Of Cumhuriyet Savcısı bir kez daha Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına başvurmuştur. Savcı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığından 19.[No.'lu] araç içerisinde bulunan ve Başbakanı korumakla görevli korumaların isimlerini talep etmiştir.

29. Of Cumhuriyet Savcısının bu talebine hiçbir cevap verilmemiştir.

30. 9 Eylül ve 17 Kasım 2008 tarihlerinde, Of Cumhuriyet Savcısı Ankara Cumhuriyet Başsavcılığından bir kez daha söz konusu listeyi göndermesini talep etmiştir.

31. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bu talebe hiçbir cevap vermemiştir.

32. Bu arada 2 Kasım 2007 ve 21 Ocak 2008 tarihlerinde Cumhuriyet Savcısı, olaya ilişkin tutanak düzenleyen üç polis memurunun ifadesini almıştır. Bu memurlar, ne yakalamayı gerçekleştiren koruma görevlilerinin isimlerini ne de başvuranın hangi şartlarda yakalandığını bilmediklerini söylemişlerdir. Polis memurları, Başbakanlık korumalarının, kendilerine Başbakanın konuşmasının ardından Necati Yılmaz adlı şahsın Başbakana kamusal alanda hakaret ettiği iddiasıyla yakaladıklarını bildirdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca korumaların, kendilerine Başbakanı koruma göreviyle meşgul oldukları için bu durum hakkında olayın hemen ardından tutanak tutamadıklarını söylediklerini de eklemişlerdir.

33. 3 Nisan ve 5 Mayıs tarihlerinde başvuran ve iki polis memuru fotoğraflar üzerinden gerçekleştirilen teşhis işlemine katılmışlardır. Başvuran, muzdarip olduğu görme bozukluğu nedeniyle bu formattaki fotoğraflardan kendini yakalayan koruma görevlilerini teşhis edemediğini belirtmiştir. Polis memurları tarafından yapılan teşhis işlemi de sonuçsuz kalmıştır.

34. 8 Haziran 2010 tarihinde, Of Cumhuriyet Savcısı olay hakkında takipsizlik kararı vermiştir. Cumhuriyet Savcısı kararında, dosyadaki bilgi ve belgelerin başvuranın iddialarını kanıtlayacak nitelikte olmadığını, güvenlik güçlerinin eylemlerinin hukuka aykırı olmadığını belirtmiştir.

35. Başvuran, avukatı aracılığıyla bu karara itiraz etmiştir.

36. 4 Ağustos 2010 tarihinde Rize Ağır Ceza Mahkemesi itiraz edilen takipsizlik kararını kaldırmıştır. Mahkeme, olaya ilişkin soruşturma dosyasında Başbakanlık koruma

görevlilerinin eylemlerinin hukuka aykırı olduğunu gösterir yeterince bilgi ve belge olduğuna kanaat getirmiştir. Ayrıca Rize Ağır Ceza Mahkemesi, olay hakkında verilen takipsizlik kararında başvuran hakkında alınan tıbbi raporlara hiç değinilmemesinin delillerin takdirinde hataya düşüldüğünü gösterdiğini belirtmiştir. Rize Ağır Ceza Mahkemesi son olarak, başvuranın, hakkında düzenlenen tıbbi raporlarda ifade edilen yaralanmalara ilişkin tutarlı anlatımının dikkate alınmamasını vermiş olduğu kararda eleştirmiştir.

37. Dava dosyasındaki belgelere göre, dava yerel makamlar önünde hala derdesttir. Buna karşın, devam eden yargılamaya ilişkin hiçbir yeni bilgi Mahkemeye iletilmemiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME’NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

38. Başvuran, Başbakan koruma görevlileri tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasıyla şikâyetçi olmuştur. Ayrıca iç hukukta şikâyetlerini dile getirebileceği etkili hukuk yollarının bulunmadığını belirtmiştir. Başvuran tüm şikâyetleri bakımından Sözleşmenin 3, 6 ve 13. maddelerine dayanmıştır.

39. Hükümet başvuranın iddialarına itiraz etmiştir.

40. Mahkeme, bu şikâyetlerin sadece Sözleşmenin 3. maddesi bağlamında incelenmesi gerektiğine karar vermiştir (*Fazıl Ahmet Tamer ve diğerleri v. Türkiye*, No. 19028/02, § 91, 24 Temmuz 2007, *Mecail Özel v. Türkiye*, No. 16816/03, § 21, 14 Nisan 2009, et *Nisbet Özdemir v. Türkiye*, No. 23143/04, § 19, 19 Ocak 2010).

A. Kabul edilebilirlik hakkında

41. Hükümet, soruşturmanın hala Cumhuriyet Savcılığı önünde görülmekte olduğuna dayanarak, iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmuştur.

42. Mahkeme, başvuranın iddialarına ilişkin ceza soruşturmasının 7 Nisan 2007 yılından beri görülmekte olduğunu gözlemlemektedir. Gerçekte, dosyadaki belgelere göre, bugün itibarıyla soruşturmaya konu koruma görevlilerinin kimlikleri de yerel makamların hareketsizlikleri nedeniyle tespit edilememiştir (Yukarıda 22-31 paragraflar). Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın iddialarını ve olayların üzerinden geçen uzun süreyi de dikkate alarak, soruşturmanın hızlı bir şekilde sonuçlanması için olayın gerektirdiği pozitif tedbirlerin kamu makamları tarafından alınmadığını düşünmektedir. Sonuç olarak, Mahkeme, kararının sadece

somut olayın koşulları ile sınırlı olduğunu altını çizerek, Hükümet tarafından ileri sürülen bu ilk itirazı reddetmeyi uygun bulmaktadır (*Selmouni v. Fransa* [GC], No. 25803/94, § 81, CEDH 1999-V, et *Ernst ve diğerleri v. Belçika* (karar), No. 33400/96, 25 Haziran 2002).

43. Hükümet, altı aylık süre kuralına uyulmadığına ilişkin ikinci bir itirazda bulunmaktadır. Hükümet, başvuran tarafından etkili iç hukuk yollarının bulunulmadığına dair şikâyetle bulunulduğu dikkate alındığında, başvuranın olaya ilişkin başvurusunu somut olayın gerçekleştiği tarih olan 7 Nisan 2007 tarihinden itibaren altı ay içerisinde yapması gerektiğini savunmaktadır.

44. Mahkeme, başvuranın iç hukuk yollarının bulunmamasından değil, yerel makamlar tarafından yürütülen soruşturmanın etkisizliğinden şikâyet ettiğini belirtmektedir. Mahkeme, başvuranın, yerel yargılama makamlarına haklarını müdafaa amacıyla başvurması nedeniyle suçlanamayacağını ifade etmektedir. Mahkeme, başvuranın ihtilafa konu olay gerçekleşikten sonraki iki yıl içerisinde kendisini dövdüğünü iddia ettiği Başbakanlık korumalarının kimliklerinin tespitinde kamu makamlarının yetersizliğini anladıktan sonra, yerel yargılama makamlar önündeki başvurusunun etkisiz olduğuna kanaat getirdiğini belirtmektedir. Dolayısıyla, Mahkeme başvurunun Sözleşmenin 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca altı aylık süre içerisinde yapılmış olduğunu kabul etmektedir. Sonuç olarak, Mahkeme Hükümetin altı aylık süre kuralına uyulmamasına ilişkin itirazını reddetmektedir.

45. Mahkeme, başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. Diğer taraftan AİHM, başka herhangi bir kabul edilemezlik sebebine rastlamadığını ifade etmektedir. Bu nedenle, başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar vermektedir.

B. Esasa ilişkin

1. Kötü Muamele İddiaları Hakkında

46. Başvuran olaya ilişkin iddialarını tekrar etmektedir. Başbakanın konuşması sırasından yüksek sesle protesto ettiği için yakalanmasından ve hemen ardından Başbakanlık koruma görevlileri tarafından karakola götürüldüğü esnada araçta darp edildiğinden şikâyet etmektedir.

47. Hükümet, başvuranın iddialarının gerçekliğini ispat edemediğini öne sürmektedir. Hükümet başvuranın koruma görevlileri tarafından yakalandığı ve herhangi bir istenemeyen harekete mahal vermemesi için Başbakanın konuşma yaptığı alandan uzaklaştırıldığını

belirtmektedir. Ayrıca, Hükümet, koruma görevlilerinin bu hareketleriyle kalabalık tarafından başvurana karşı mevcut alanda bulunan kalabalık tarafından yöneltilebilecek düşmanca eylemleri de önlemeyi istediğini eklemektedir. Bunun yanı sıra, Hükümet, başvuran hakkında 8 ve 10 Nisan 2007 tarihlerinde düzenlenen tıbbi raporların başvuran tarafından iddia edilen olayları her türlü şüpheden uzak olarak ispatlamaya olanak vermediğini ifade etmektedir.

48. AIHM, bir kişinin özgürlüğünden yoksun kaldığı veya daha genel olarak güvenlik güçleriyle karşı karşıya kaldığı durumlarda, kendi tutumunun zorunlu kıldığı haller dışında, kendisine karşı fiziksel güç kullanılmasının insanlık onuruna karşı bir saldırı teşkil ettiğini ve böylesi bir durumda prensip olarak Sözleşme'nin 3. maddesi ile güvence altına alınan hakkın ihlal edildiğini hatırlatmaktadır. (*R.L. ve M.-J.D. v. Fransa*, No. 44568/98, § 61, 19 Mayıs 2004, *Bakbak v. Türkiye*, No. 39812/98, § 41, 1 Temmuz 2004, ve *Ribitsch v. Avusturya*, 4 Aralık 1995, § 38, série A No. 336).

49. Somut olayda, Mahkeme, 8 Nisan 2007 tarihinde olaya ilişkin düzenlenen tutanağa dayanarak, başvuranın 7 Nisan 2007 tarihinde saat 23.15 sıralarında Başbakanlık koruma görevlileri tarafından yakalandığını gözlemlemektedir (bk. Yukarıda 8 ve 9. paragraflar). Mahkemeye göre, düzenlenen bu tutanaktaki hiçbir unsur başvurana karşı güç kullanımına başvurulmasını haklı gösterecek bir durumu göstermemektedir.

50. Mahkeme daha sonra, başvuranın yakalandıktan sonra doktorlar tarafından muayene edildiğini ve başvuranın bu doktorlara aldığı yumruk darbelerine ilişkin şikâyetle bulunduğunu belirtmektedir. Mahkeme, başvuran hakkında düzenlenen tıbbi raporların, başvuranın sağ kulağında ödemli bir bölgenin, boynun sağ tarafında bölgesel düzeyde kızarıklığın, sağ elmacık kemiği bölgesinde hassasiyetin ve kafatasının sağ tarafında oluşan hassasiyetin varlığını gösterdiğini ifade etmektedir (bk. Yukarıda 10. ve 11. paragraflar). Mahkemeye göre, Hükümetin iddialarının aksine bu raporlar başvuranın olaya ilişkin anlatımını desteklemektedir.

51. Mahkeme son olarak, kimsenin kendi önünde başvuranın yaralarının yakalanmasından önceki bir dönemde gerçekleştiğini iddia etmediğini kaydetmektedir. Dolayısıyla, Mahkeme, başvuranın mağduru olduğu muamelenin Sözleşmenin 3. maddesi kapsamına girdiğini belirtmektedir.

52. Mahkeme, ayrıca, dosyada yer alan bilgi ve belgelerden, başvuranın Başbakanlık koruma görevlileri ile karşı karşıya geldiği ve bu sırada görevlilerin başvuranı yakalamakla yetinmeyip kasıtlı olarak yumrukladıklarının anlaşıldığını ifade etmektedir.

53. Mahkeme, bu fiillerin büyük ölçüde normal bir yakalama işleminin sınırlarını aştığını düşünmektedir. Bu nedenle, Mahkemeye göre, başvuran somut olayda aşağılayıcı ve insanlık dışı muameleyle maruz kalmıştır.

54. Kendi uhdesine sunulmuş tüm belgeleri dikkate alarak ve Hükümetten de konuya ilişkin makul bir açıklamanın yapılmamış olması dolayısıyla, Mahkeme savunma tarafında yer alan Devletin başvuruda oluşan yaralanmaların sorumluluğunu üstlenmesi gerektiğini düşünmektedir.

55. Sonuç olarak, somut olayda, Sözleşmenin 3. maddesi esas itibarıyla ihlal edilmiştir.

2. Yürütülen Soruşturmanın Etkinliği Hakkında

56. Hükümet, olayın akabinde başvuran tarafından yapılan şikâyet üzerine Cumhuriyet Savcılığı tarafından başlatılan soruşturmanın ulusal düzeyde hala devam ettiğini belirtmektedir.

57. Başvuran olayların gerçekleştiği 7 Nisan 2007 tarihinden itibaren 5 yıldan fazla bir sürenin geçtiğini ve bu süre zarfında Cumhuriyet Savcılığının olay günü Başbakanı korumakla görevli koruma memurlarının isimlerini edinemediğini ifade etmektedir. Ayrıca, başvuran Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 4 Ağustos 2010 tarihli kararına rağmen ceza soruşturmasının ilerlemediğinden şikâyet etmektedir.

58. AİHM, bir kimse polis memurlarınca veya benzer hizmetlerdeki diğer devlet görevlilerince Sözleşmenin 3. maddesine aykırı olan muamelelere maruz kaldığını savunulabilir bir şekilde iddia ettiğinde, bu maddenin, Taraf Devletlere hukukuna tabii olan her kimseyi Sözleşmede yer alan temel hak ve özgürlüklerden yararlandırma yükümlülüğü yükleyen Sözleşmenin 1. maddesi ile birlikte bu iddialara ilişkin etkin ve resmi bir soruşturma yapılmasını gerektirmekte olduğunu hatırlatmaktadır (*Assenov ve diğerleri v. Bulgaristan*, 28 Ekim 1998, §§ 102-103, *Kararlar ve İlamlar Derlemesi* 1998-VIII, ve *Ay v. Türkiye*, No. 30951/96, § 59-60, 22 Mart 2005).

59. Kamu makamlarının somut olay hakkında etkin bir soruşturma başlatma ve yürütme yükümlülüğüne ilişkin olarak, Mahkeme *Khachiev ve Akaieva v. Rusya* (No. 57942/00 ve 57945/00, § 177, 24 Şubat 2005), *Menecheva v. Rusya* (No. 59261/00, § 67, CEDH 2006-III), *Batı ve diğerleri v. Türkiye* (No. 33097/96 ve 57834/00, §§ 134-137, CEDH 2004-IV) ve *Abdulsamet Yaman v. Türkiye* (No. 32446/96, § 54, 2 Kasım 2004) kararlarından çıkan içtihadına atıf yapmaktadır.

60. Somut olayda, Mahkeme öncelikle başvuranın şikâyetinin ardından soruşturma başlatıldığını ve bu soruşturmanın beş yıldan uzun bir süredir ulusal makamlar önünde görülmekte olduğunu belirtmektedir. Mahkeme, Rize Ağır Ceza Mahkemesinin kararında belirttiği üzere, soruşturma sırasında birçok eksiklik olmasına rağmen (bk. Yukarıda 36. paragraf), dosyada bir ilerleme kaydedilmediğini gözlemlemektedir (bk. Yukarıda 37. paragraf). Mahkemeye göre, soruşturmanın hızlı bir şekilde sonuçlanması için olayın somut çerçevesinin gerektirdiği pozitif tedbirler kamu makamları tarafından alınmamıştır. Keza, başvurana kötü muamelede bulunduğu iddia edilen Başbakanlık koruma görevlilerinin kimlikleri de tespit edilememiştir. Oysa Mahkeme daha önce de mevcut davaya benzer durumlarda, ulusal makamların, 3. maddeye aykırı muamele faillerinin neredeyse cezasız kalmasını engellemek amacıyla yeterli ivedilik ve makul bir özenle gerekli pozitif önlemleri almakla yükümlü olduğu sonucuna vardığını hatırlatmaktadır (bk. *Ciğerhun Öner v. Türkiye* (No. 2), No. 2858/07, § 99, 23 Kasım 2010, *Batı ve diğerleri*, anılan , § 146, et, *mutatis mutandis*, *Selmouni*, anılan, §§ 78-79).

61. Mahkeme ayrıca, somut olaydakine benzer durumlarda, ivedi olarak soruşturma açılması ve bu soruşturmanın makul bir özenle yürütülmesinin kamunun hukuk devletine inancı, katılımı, yasadışı eylemlere karşı müsamaha gösterildiği izleniminin veya bu eylemlerin işlenmesinde işbirliği yapıldığı izleniminin önlenmesi bakımından çok önem arz ettiğini yinelemiştir. (*Nurgül Doğan v. Türkiye*, No. 72194/01, § 61, 8 Temmuz 2008, ve *Batı ve diğerleri*, anılan, § 136).

62. Mevcut olayda, Mahkeme, soruşturmanın yürütülmesindeki sürat ve özen eksikliğinin, başvurana karşı şiddet fiillerinde bulunduğu iddia edilen Başbakanlık koruma görevlilerine bir nevi dokunulmazlık sağlanmasına neden olduğunu ve yapılan ceza soruşturmasını etkisiz kıldığını düşünmektedir.

63. Mahkeme aynı zamanda, mevcut davada uygulandığı şekilde, ceza sisteminin kesin olmaktan uzak ve başvuran tarafından yakınılan eylemler gibi yasal olmayan diğer eylemlerin etkili bir şekilde önlenmesini sağlayabilecek nitelikte caydırıcı bir etki yaratamayacağı kanaatindedir (*Okkalı v. Türkiye*, No. 52067/99, § 78, CEDH 2006-XII).

64. Dolayısıyla, somut olayda Sözleşmenin 3. maddesi usul bakımından ihlal edilmiştir.

II. SÖZLEŞMENİN 5. MADDESİNİN İHLALİ HAKKINDA

65. Başvuran son olarak yakalanmasının ve gözaltına alınmasının yasal olmadığından ve Sözleşmenin 5. maddesinin gereklerine aykırı olduğundan şikâyet etmektedir.

66. Mahkeme, başvuranın gözaltı süresinin 8 Nisan 2007 yılında sona erdiğini, oysa başvuranın bu şikâyetini bu sürenin bitiminden yaklaşık altı ay sonra 24 Şubat 2009 tarihinde sunduğunu, dolayısıyla bu şikâyetin geç dile getirildiğini düşünmektedir (*Erol v. Türkiye* (karar), No. 15323/03, 26 Şubat 2008 ve *Aşıcı c. Türkiye* (No. 2), No.26656/04, §§ 27-29, 31 Ocak 2012). Başvuranın bu şikâyeti Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

III. SÖZLEŞME’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

67. Başvuran 250.000 Avro tazminat talep etmektedir.

68. Hükümet bu meblağın aşırı olduğunu düşünmekte ve Mahkemeyi başvuranın iddialarını reddetmeye davet etmektedir.

69. Mahkeme, hakkaniyet temelinde, Sözleşmenin 3. maddesinin hem esas hem de usul yönünden ihlali nedeniyle başvurana manevi tazminat olarak 12.000 Avro ödenmesine karar vermiştir.

B. Masraf ve giderler

70. Başvuran, talebini destekler nitelikte belge sunmaksızın masraf ve gider olarak 5.000 Avro talep etmektedir.

71. Hükümet bu taleplere itiraz etmektedir.

72. AİHM’nin içtihadına göre, başvuran masraf ve giderlerinin doğruluğunu, gerekliliğini ve ödenen miktarların makul olduğunu ispatlamak kaydıyla bu masrafların iadelerini talep edebilir. AİHM, somut olayda, bu talebi destekleyecek belgelerin olmamasından dolayı ve içtihadı ışığında başvuranların bu talebini reddetmektedir.

C. Gecikme faizleri

73. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası’nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygun olduğu sonucuna varmaktadır.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE

1. Sözleşme'nin 3. maddesine dayandırılan şikâyetin kabul edilebilir olduğuna, diğer şikâyetler bakımından kabul edilemez olduğuna;
2. Sözleşme'nin 3. maddesinin usul ve esas bakımından ihlal edildiğine;
3.
 - a) Davalı Hükümet'in başvurana, Sözleşmenin 44. maddesinin 2. paragrafı uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilmek üzere, manevi tazminat olarak 12.000 Avro (on iki bin Avro) ve vergi olarak ödenmesi gereken her türlü tutarı ödemesine,
 - b) yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren, ödeme gününe kadar, gecikme süresi boyunca, yukarıda belirtilen miktara Avrupa Merkez Bankası tarafından marjinal kredilere uygulanan faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranda basit faiz işletileceğine *karar verir*.
4. Başvurunun geri kalan kısmı için adil tazmin talebinin reddine *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; Sözleşme'nin 77 §§ 2. ve 3. maddesi uyarınca 9 Ekim 2012 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan

*Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayri resmi tercümedir.